STROkrant

Jaargang 52 - nr. 1 - mei 2022

Hoe de transitie een zet te geven?

De verduurzaming van de economie moet sneller. STRO bouwt daarom middels het Circulair Geld Circuit aan een ander, duurzamer soort geld. Tot corona kwam, zat daar goede groei in, maar nu blijft dat een beetje stilstaan. Zo ontstaat een kip-en-ei-kwestie: om het circulaire geld aantrekkelijker te maken, moeten er meer bedrijven gaan meedoen, maar die extra deelnemers komen er alleen als het circulaire geld aantrekkelijker is. Ofwel: als er meer groei in zit.

De meeste deelnemers hebben in de coronatijd stilstand ervaren. De lockdowns zouden deze geldvernieuwing dus fataal kunnen worden. Maar u weet dat STRO zich niet gewonnen geeft als het gaat om het realiseren van haar idealen en er altijd weer creatief ingaat. Zo zijn we nu samen met Heidi Leenaarts van United Economy bezig met een nieuw initiatief om het overstappen naar circulair geld makkelijker te maken.

Samenwerking bedrijven en consumenten met commitment aan verduurzaming

Het idee is om een groter netwerk te bouwen van alle bedrijven die zich willen committeren hun best te doen om verder te verduurzamen. Bedrijven beloven daarbij niet alleen verduurzaming en transparantie daarover, maar ook samenwerking met andere bedrijven die ook willen verduurzamen.
Dat gebeurt dan vooral door een commitment aan het bij elkaar inkopen. Dat kan gewoon in euro's, maar krijgt uiteraard meer impact als dat gebeurt via een circulair-geldrekening.

Kiesmerk maakt bedrijven zichtbaar

Alle bedrijven die meedoen krijgen een zogeheten *kiesmerk.* Collega bedrijven die een leverancier zoeken en ook consumenten die de transitie willen versnellen, kunnen dat kiesmerk gebruiken om de keuze te maken waar ze hun geld besteden. Vanuit STRO-perspectief slaan we zo twee vliegen in één klap: deze samenwerking tussen goedwillende bedrijven kan hen een impuls geven en tegelijk ontstaat zo een voorportaal naar circulair geld, waarmee consumenten en bedrijven zeker stellen dat het geld, nadat ze het hebben uitgegeven, verduurzaming blijft stimuleren.

Bedrijven die én willen verduurzamen én transparant zijn over de voortgang daarvan én beloven bij voorkeur bij bedrijven met het kiesmerk aan te kopen, komen in aanmerking voor het kiesmerk.

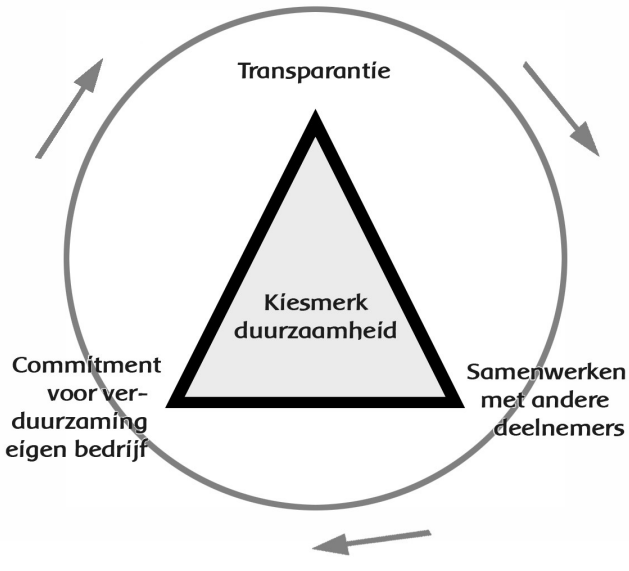

De intenties om te verduurzamen worden door het bedrijf in een interview uitgesproken. Dat interview wordt online gezet, zodat iedereen de belofte kan terugzien. Klopt dat verhaal niet en komen er veel negatieve reviews op, dan kan het kiesmerk ingetrokken worden. Interviews worden gehouden door lokale studenten en vrijwilligers en we hopen dat ook een aantal bekende Nederlanders een uurtje wil bellen.

GOED NIEUWS EN SLECHT NIEUWS OVER ENERGIE

***Goed nieuws*:** Het verkleinen van de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen staat zowel nationaal als internationaal ineens hoog op de agenda. Dat daar een oorlog in Oekraïne voor nodig is, is natuurlijk verschrikkelijk, maar iedereen is er nu wel van doordrongen dat verbruik van olie en gas drastisch omlaag moeten. Hopelijk leidt dat tot zuiniger en slimmer omgaan met energie en de verdere ontwikkeling van duurzame energiebronnen. Of het nou is om de hoge energieprijs of omdat we niet willen meebetalen aan de oorlog, 50% van de Nederlandse bevolking zet de thermosstaat lager en doucht korter en dat is op zich goed nieuws.

***Goed nieuws*:** Het gebruik van hernieuwbare energie groeit exponentieel. De vraag: is dit werkelijk goed nieuws? Want een exponentiele toename van duurzaam energiegebruik kan heel goed gepaard gaan met een exponentiële groei van het gebruik van grondstoffen. Het is dus alleen goed nieuws als het gepaard gaat met een kwaliteitsverhoging van producten en met een evenredige vermindering van productie, zodat we welvaart kunnen behouden met steeds meer ruimte voor de natuur en de wereld echt rijker wordt.

***Slecht nieuws*:** we gaan weliswaar wat minder gas en olie gebruiken maar doordat de prijzen geëxplodeerd zijn, verdienen oligarchen alleen maar meer en wordt Poetins oorlogskas alleen maar extra gespekt. We blijken in een uitermate chantabele positie te zitten. Bovendien heeft de prijsexplosie direct invloed op de kosten die arme landen moeten opbrengen om kunstmest, transport enzovoort te regelen.

21/03/2022 startte de Fryske Euro

Of zoals de Friezen zeggen: *It giet oan mei de Fryske Euro!* Met deze circulaire digitale munt krijgt Friesland een innovatief middel om lokaal kopen te stimuleren.

Stijging omzet

Ondernemers kunnen met een paar eenvoudige stappen een Fryske-eurorekening openen en via het eigen betaalplatform met andere deelnemende bedrijven handelen. Doordat Fryske euro's in het eigen netwerk blijven circuleren, krijgen aangesloten bedrijven meer omzetkansen.

Bijdrage aan sociale, duurzame samenleving

De versterking van dit onderlinge netwerk in de reële regionale economie zal bijdragen aan een sociale, duurzame samenleving, met minder transport van goederen en meer benutting van eigen talenten en mogelijkheden. Veerkrachtige regionale bedrijvigheid helpt ook bij herstel van de Coronacrisis.

De Fryske Euro is onderdeel van Circulair Geld Nederland, een samenwerking van verschillende Nederlandse circulair geld initiatieven.

Meer weten?

Kijk op defryskeeuro.nl
voor meer informatie
en het inschrijfformulier.

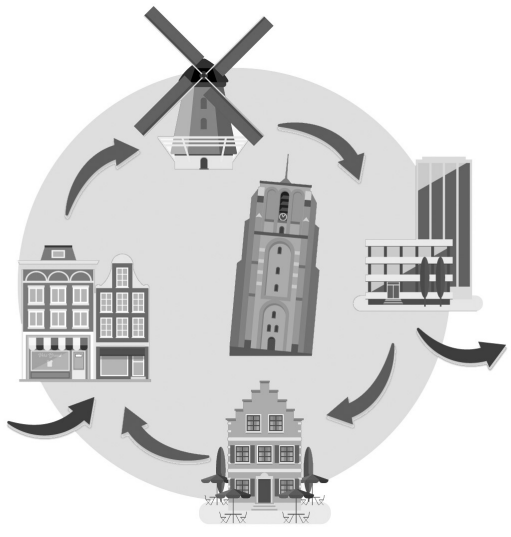

STRO
SOCIAL TRADE ORGANISATION

Stichting STRO
Oudegracht 42, 3511 AR Utrecht, 030-2314314

NL97 TRIO 0784 9116 22
www.socialtrade.nl
info@socialtrade.nl
www.facebook.com/socialtrade
@SocialTradeOrg
www.youtube.com/SocialTradeOrg

Steun STRO met een donatie: scan de QR-code. STRO is een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Dit betekent dat u uw giften aan STRO van de belasting mag aftrekken. Daarbij is dit RSIN **803746003** nummer nodig

STRO staat niet op betaalde goede doelen lijsten omdat we het niet passend vinden daar geld aan te besteden dat we van donateurs krijgen.

Algemeen Nut Beogende Instelling
ANBI

Overpeinzingen

Ik zag laatst een Trabantje rijden. Oudere mensen kennen die autootjes waarschijnlijk nog wel: zo'n Oost-Duits blikdoosje. Het eerste dat ik dacht: levensgevaarlijk om in te rijden. Een andere auto rijdt er dwars doorheen. En dat zette me aan het denken: auto's worden steeds veiliger gemaakt voor de mensen die erin rijden, onder andere door ze zwaarder te maken. Maar geeft een zware auto niet juist meer risico's voor zwakkere weggebruikers? In elk geval zolang ze geen airbags aan de buitenkant hebben of een computer die altijd op tijd een automatische noodrem inschakelt.

Zoals zo vaak staat het belang van het individu voorop waardoor de gemeenschap steeds verder één kant opschuift. Vergelijkbaar met een theaterzaal waar de voorste rij van de mensen gaat staan. Die dwingen uiteindelijk iedereen te gaan staan en dan hebben de kleinere mensen nog extra nadeel. In een theater vinden we dergelijk gedrag ongepast. Maar op de weg herkennen we dit patroon niet. En ook niet waar de huidige generatie de aarde opsoupeert en de problemen voor volgende generaties laat. En voor wie zegt dat de techniek het wel zal oplossen: dat is precies de reden om ons nu te beperken, zodat we daadwerkelijk met alle kracht kunnen toewerken naar hergebruik en beperking van het gebruik en overstappen naar duurzame bronnen.

Maar waar het me hier omgaat is ***dat rijkdom steeds ingewikkelder vragen oproept over de verhouding van individuele vrijheid en de gevolgen daarvan voor het collectief****. Stel eens dat de EU van fabrikanten van nieuwe auto's eist dat ze, behalve voor bedrijfsauto's, auto's elk jaar 10% lichter moeten maken. Goed voor het benzineverbruik. Iets dergelijks voor het gebruik van vlees: als vanwege dierenleed, klimaat, voedselschaarste en stikstof vleesgebruik op de bon gaat, dan wennen we niet alleen aan minder vlees eten, maar krijgen kweekvlees en vegetarische vleesvervangers de wind mee. Je hoort wel eens de vraag of de wereld maakbaar is. Voor mij is het antwoord duidelijk: zolang we niet om het algemeen belang te beschermen slimmer omgaan met het richting geven aan de ruimte die het individuele belang krijgt, is de wereld niet maakbaar en de toekomst ook niet leefbaar. Ik zou graag zien dat de huidige generaties zich realiseren dat we op het niveau van de sturing voor een nieuwe balans tussen individu en gemeenschap zorgen.*

Dit is exact het probleem waar Lilianne Ploumen mee zat: als PvdA kun je natuurlijk gaan eisen dat de laagstbetaalden meer kansen krijgen, maar dat zal niet genoeg zijn. De manier waarop de samenleving vorm krijgt, zal anders moeten. ***In STRO termen: sturingsmechanismen als geld en belastingen zullen moeten veranderen.*** *Ik denk ook aan het feit dat grote bedrijven gestuurd worden door anonieme aandeelhouders die geen aansprakelijkheid hebben. Dat vraagt om moeilijkheden. Net als politici voor wie er na de politiek een comfortabele toekomst in het verschiet ligt, of ze nu aan de wieg stonden van de toeslagenaffaire, de Groninger gasroof of fraude met mondkapjes, beloningen als een mooi pensioen of een goedbetaald commissariaat zijn gegarandeerd.*

We zijn in oorlog...

… en het beleid hoort daarbij aan te sluiten

Tijdens de pandemie waren we in een staat van oorlog. De regering verordende een lockdown, maar organiseerde geen ventilatie op scholen. Het was slechts een van de vele dingen die werden nagelaten. Ze gaven een wetenschapper de feitelijke macht. Daarmee vergaten ze de scheiding van machten die de democratie nodig heeft. Niet alleen die tussen wetgevende en uitvoerende macht, maar ook tussen wetenschap en politiek. Een wetenschapper werd in een klap verantwoordelijk voor hoe het publiek mee te krijgen en kon daardoor niet langer onafhankelijk wetenschap bedrijven. Hij moest zekerheid gaan uitstralen in een tijd dat elke wetenschapper voorzichtig zou moeten zijn, omdat er nog teveel vraagtekens waren.

In oorlog met de natuur

We zijn al een tijdje in oorlog met de natuur. Eerst was het een eenzijdige oorlog. Wij plunderen en vernietigen en de aarde had het nakijken. Nu slaat de natuur terug met klimaatrampen en de zeespiegelstijging. En nog steeds zijn we niet effectief in het organiseren van een antwoord.

In oorlog met Oekraïne

Nu zijn we indirect weer in oorlog. Tegen Oekraïne deze keer. Nee, natuurlijk, wij zijn vóór Oekraïne, maar intussen betalen wij Poetins oorlogsinspanning. En nu gaan we ook nog oorlog voeren door zware wapens te leveren aan Oekraïne. Maar we organiseren niet de maatregelen die nodig zijn om de strijd te verminderen.

Actie is nodig: benzine op de bon en de Groningers aan het gas

Wij denken dat het tijd is voor twee maatregelen:

1. We bieden de ongeveer 100.000 Groningers die schade hebben aan hun huis door aardbevingen, aan dat zij alle winst krijgen van de gasexport tot anderhalf keer de waarde van hun onroerend goed, als dan wel de gaskraan volop open kan. Op die manier kunnen we ook andere landen helpen niet langer Poetins oorlog te financieren en hoeven Groningers niet langer op de schadevergoedingen van de NAM te wachten. En het effect is dubbel, want door het op de markt brengen van het Gronings gas zakt ook de wereldmarktprijs en dus het inkomen van Poetin uit andere landen.
2. Olie, benzine en gas *op de bon:* De effectiefste maatregel om ons land echt te laten afkicken van fossiele energie, omdat je elke keer het aantal bonnen verder kunt terugbrengen en zo én de oorlog in Oekraïne kunt bestrijden én in snel tempo kunt verduurzamen.

Onszelf oefenen in creatiever denken

De aanpak van drugscriminaliteit als voorbeeld

Willen we de problemen in de samenleving en van het milieu het hoofd kunnen bieden, dan zullen we veel flexibeler en creatiever moeten worden. Een oefening om buiten de gebaande wegen te denken, met als voorbeeld het drugsbeleid:

De omvang van de drugseconomie is zo groot dat drugscriminelen steeds meer macht in de gewone economie kunnen kopen. Zolang we dat probleem niet oplossen, brengt dit de samenleving in de macht van criminaliteit en blijven we te maken hebben met moorden op mensen zoals Peter R de Vries en met verslaving die mensen in de criminaliteit dwingt. Legalisering van drugs wordt vaal genoemd als oplossing. Maar bij de verkoop van hasj of wiet via koffieshops wordt de criminele verkoper maar gedeeltelijk buiten spel gezet, want voor de toeleverancier blijft het big business. Er komen nu experimenten waarbij de overheid de bevoorrading van de coffeeshops niet langer aan de Taghi's overlaat en niet langer de deur wagenwijd open zet voor geweld, omkoping en corruptie.

Tot nu toe is het beleid om drugs alleen door het criminele circuit te laten aanbieden, uitgezonderd wiet, waar we de koffieshops voor hebben. Het legaal maken van verkoop heeft niet geleid tot een enorme toename van verslaafden. Eigenlijk blijken mensen die vanwege een drugsverslaving tussen wal en schip terecht komen, vooral te bestaan uit een groep kwetsbaren die groot wild zijn voor de criminele dealers. De koffieshop moeten nog steeds hun waar uit het criminele circuit halen. Dus zolang de teelt niet legaal wordt, heeft de harde criminaliteit nog steeds de wind in de zeilen.

Wat dacht u hiervan?

Het aanpakken van de drugsindustrie kost handen vol geld en ook al worden er jaarlijks voor miljarden euro's aan drugs onderschept, er is toch steeds geld tekort. Er is sprake van een vicieuze cirkel: elke onderschepping maakt de waarde van wat niet onderschept wordt hoger. Dus zolang de vangsten niet leiden tot het uitschakelen van de grote jongens, is het voor hen niet zo heel erg dat er drugs onderschept worden. Ja, het is natuurlijk beter dat dat gebeurt bij concurrerende bendes, maar voor alle criminelen samen is het geen ramp.

Maar wat zou er gebeuren als de overheid de in beslag genomen partijen nu niet zou vernietigen, maar zelf zou verkopen? De criminelen beconcurreren met hun eigen middelen. Uiteraard alleen aan verslaafden waarvan je weet dat die anders toch zouden kopen en maar net onder de marktprijs. Dan krijgt de overheid geld om nog meer drugs op te sporen en wordt de drugshandel steeds minder lucratief.

Een mogelijk nadeel kan zijn dat doordat de prijs zakt, er meer gebruikt gaat worden. Dat moet uiteraard goed gemonitord worden. Het goedkoper worden en het geld dat beschikbaar komt om mensen met een drugsprobleem van hun verslaving af te helpen en weer meer binnen de samenleving te halen, zou heel goed kunnen leiden tot veel minder verwoeste levens.

Of misschien blijft het uiteindelijke gebruik wel hetzelfde, maar krijgt de verdere criminalisering wel een grote klap.